

Қызылорда облысының қоршаған орта сапасының нысаналы көрсеткіштерін бекіту туралы

Қызылорда облыстық мәслихатының 2024 жылғы 29 наурыздағы № 88 шешімі

"Қазақстан Республикасының Экологиялық кодексі" Қазақстан Республикасы кодексінің 37-бабының 4-тармағына және Қазақстан Республикасы Экология, геология және табиғи ресурстар министрінің міндетін атқарушының 2021 жылғы 19 шілдедегі № 257 бұйрығына (Нормативтік құқықтық актілерді мемлекеттік тіркеу тізілімінде № 23615 болып тіркелген) сәйкес Қызылорда облыстық мәслихаты ШЕШІМ ҚАБЫЛДАДЫ:

1. Әзірленген жобалау құжаттамасы негізінде, осы шешімнің қосымшасына сәйкес Қызылорда облысының қоршаған орта сапасының нысаналы көрсеткіштері бекітілсін.

2. Осы шешім алғашқы ресми жарияланған күнінен кейін күнтізбелік он күн өткен соң қолданысқа енгізіледі.

Қызылорда облыстық мәслихатының төрағасы

Н. Байқадамов

Қызылорда облыстық мәслихатының
2024 жылғы " 29 " наурыздағы
№ 89 шешіміне қосымша

Қызылорда облысының қоршаған орта сапасының нысаналы көрсеткіштері

№	Зерттеу нысаны	Анықталатын зат	НҚ бойынша гигиеналық нормативтер	Нысаналы көрсеткіштер		
				Бастапқы мәні, мг/м3	2024 - 2025 ж.ж. мг/м3	2026 - 2027 ж.ж. мг/м3
Атмосфералық ауа сапасының критерийлері - ластаушы заттардың концентрациясы						
Қызылорда қаласы						
	Берденов көшесі 6 (радиостанция аумағы)			0,2124	0,2124	0,15
	Қойсары батыр көшесі 65			0,2991	0,2991	0,15
	ЖЭО-6 аумағындағы күл қалдықтары			0,014	0,014	0,15
	Сығанақ құрылыс базары			0,06	0,06	0,15

	(оңтүстік өндірістік аймақ)					
	"Құрылыс" АҚ-ның аумағы солтүстік өндірістік аймақ)	өлшенген бөлшектер (шаң)	ШРК е.ж.б.р. - 0,5 мг/м3 ШРК о.т. - 0,15 мг/м3	0,06	0,06	0,15
	"Сыбаға" сауда базары			0,011	0,011	0,15
	Толыбеков және Айтбаев көшелерінің қиылысы			0,029	0,029	0,15
	"Саяхат" шағын ауданы			0,05	0,05	0,15
	теміржол депосы			0,007	0,007	0,15
	Төреқұлов көшесі 76			0,0125	0,0125	0,15
	қатты тұрмыстық қалдықтар полигоны			0,0085	0,0085	0,15
	Берденов көшесі 6 (радиостанция аумағы)			күкірт диоксиді	ШРК е.ж.б.р. - 0,5 мг/м3 ШРК о.т. - 0,05 мг/м3	0,1214
	Қойсары батыр көшесі 65	0,1192	0,1			0,05
	ЖЭО-6 аумағындағы күл қалдықтары	0,05	0,05			0,05
	Сығанақ құрылыс базары (оңтүстік өндірістік аймақ)	0,05	0,05			0,05
	"Құрылыс" АҚ-ның аумағы солтүстік өндірістік аймақ)	0,2	0,1			0,05

"Сыбаға" сауда базары			0,01	0,01	0,05
Толыбеков және Айтбаев көшелерінің қиылысы			0,03	0,03	0,05
"Саяхат" шағын ауданы			0,02	0,02	0,05
теміржол депосы			0,02	0,02	0,05
Төрекұлов көшесі 76			0,03	0,03	0,05
қатты тұрмыстық қалдықтар полигоны			0,04	0,04	0,05
Берденов көшесі 6 (радиостанция аумағы)	(көміртегі оксиді	ШРК е.ж.б.р. - 5,0 мг/м ³ ШРК о.т. - 3,0 мг/м ³	4,9145	3,0	3,0-ден аз
Қойсары батыр көшесі 65			4,8517	3,0	3,0-ден аз
ЖЭО-6 аумағындағы күл қалдықтары			1,2	1,2	3,0-ден аз
Сығанақ құрылыс базары (оңтүстік өндірістік аймақ)			1,85	1,85	3,0-ден аз
"Құрылыс" АҚ-ның аумағы солтүстік өндірістік аймақ)			1,63	1,63	3,0-ден аз
"Сыбаға" сауда базары			2,6	2,6	3,0-ден аз
Толыбеков және Айтбаев көшелерінің қиылысы			2,75	2,75	3,0-ден аз
Саяхат шағын ауданы			2,6	2,6	3,0-ден аз
теміржол депосы			1,95	1,95	3,0-ден аз

	Төреқұлов көшесі 76			2,1	2,1	3,0-ден аз
	қ а т т ы тұрмыстық қалдықтар полигоны			2,05	2,05	3,0-ден аз
	Берденов көшесі 6 (радиостанция аумағы)			0,1995	0,15	0,04
	Қойсары батыр көшесі 65			0,1901	0,15	0,04
	ЖЭО-6 аумағындағы кү л қалдықтары			0,1	0,1	0,04
	Сығанақ құрылыс базары (оңтүстік өндірістік аймақ)			0,03	0,03	0,04
	"Құрылыс" АҚ-ның аумағы (солтүстік өндірістік аймақ)	(азот диоксиді	ШРК е.ж.б.р. - 0,2 мг/м3 ШРК о.т. - 0,04 мг/м3	0,04	0,04	0,04
	Сыбаға сауда базары			0,01	0,01	0,04
	Толыбеков және Айтбаев көшелерінің қиылысы			0,03	0,03	0,04
	Саяхат шағын ауданы			0,01	0,01	0,04
	теміржол депосы			0	0	0,04
	Төреқұлов көшесі 76			0,01	0,01	0,04
	қ а т т ы тұрмыстық қалдықтар полигоны			0,035	0,035	0,04
	Берденов көшесі 6 (радиостанция аумағы)			0,002	0,002	0,05-тен аз

Қойсары батыр көшесі 65			0,003	0,003	0,05-тен аз
ЖЭО-6 аумағындағы күл қалдықтары			0,002	0,002	0,05-тен аз
Сығанақ құрылыс базары (оңтүстік өндірістік аймақ)			0,002	0,002	0,05-тен аз
"Құрылыс" АҚ-ның аумағы солтүстік өндірістік аймақ)	(күйе	ШРК е.ж.б.р. - 0,15 мг/м ³ ШРК о.т. - 0,05 мг/м ³	0,004	0,004	0,05-тен аз
"Сыбаға" сауда базары			0,002	0,002	0,05-тен аз
Толыбеков және Айтбаев көшелерінің қиылысы			0,001	0,001	0,05-тен аз
"Саяхат" шағын ауданы			0,003	0,003	0,05-тен аз
теміржол депосы			0,007	0,007	0,05-тен аз
Төрекұлов көшесі 76			0,002	0,002	0,05-тен аз
қатты тұрмыстық қалдықтар полигоны			0,007	0,007	0,05-тен аз
Берденов көшесі 6 (радиостанция аумағы)	(		0,05-тен аз	0,03	0,03
қатты тұрмыстық қалдықтар полигоны	озон	ШРК е.ж.б.р. - 0,16 мг/м ³ ШРК о.т. - 0,03 мг/м ³	0,02	0,02	0,03
Қойсары батыр көшесі 65			0,1576	0,03	0,03
Берденов көшесі 6 (			-	-	1,0

	радиостанция аумағы)					
	Қойсары батыр көшесі 65			-	-	1,0
	ЖЭО-6 аумағындағы күл қалдықтары			0,7	0,7	1,0
	Сығанақ құрылыс базары (оңтүстік өндірістік аймақ)			3,2	1,0	1,0
	"Құрылыс" АҚ-ның аумағы солтүстік өндірістік аймақ)	алкандар (C12-C19	ШРК е.ж.б.р. - 1,0 мг/м3	0,064	0,064	1,0
	"Сыбаға" сауда базары			0,0265	0,0265	1,0
	Толыбеков және Айтбаев көшелерінің қиылысы			0,89	0,89	1,0
	"Саяхат" шағын ауданы			0,089	0,089	1,0
	теміржол депосы			0,083	0,083	1,0
	Төрекұлов көшесі, 76			1,0	1,0	1,0
	қатты тұрмыстық қалдықтар полигоны			0,0805	0,0805	1,0
	Төрекұлов көшесі 76			күкіртті сутек	ШРК е.ж.б.р. - 0,008 мг/м3	0,0053
Қызылжарма ауылдық округі						
		өлшенген бөлшектер (шаң)	ШРК е.ж.б.р. - 0,5 мг/м3 ШРК о.т. - 0,15 мг/м3	0,011	0,011	0,15-тен аз

Титов қыстағындағы биологиялық тазарту станциясының сүзгілеу алаңдары	көміртегі оксиді	ШРК е.ж.б.р. - 5,0 мг/м ³ ШРК о.т. - 3,0 мг/м ³	1,6	1,6	3,0-тен аз
	азот диоксиді	ШРК е.ж.б.р. - 0,2 мг/м ³ ШРК о.т. - 0,04 мг/м ³	0,02	0,02	0,04-тен аз
	күйе	ШРК е.ж.б.р. - 0,15мг/м ³ ШРК о.т. - 0,05 мг/м ³	0,0065	0,0065	0,05-тен аз
	озон	ШРК е.ж.б.р. - 0,16 мг/м ³ ШРК о.т. - 0,03 мг/м ³	0,013	0,013	0,03-тен аз
	алкандар C12-C19	ШРК е.ж.б.р. - 1,0 мг/м ³	0,655	0,655	1,0-тен аз
Титов қыстағы					
биологиялық тазарту станциясы	өлшенген бөлшектер (шаң)	ШРК е.ж.б.р. - 0,5 мг/м ³ ШРК о.т. - 0,15 мг/м ³	0,014	0,014	0,15-тен аз
	күкірт диоксиді	ШРК е.ж.б.р. - 0,5 мг/м ³ ШРК о.т. - 0,05 мг/м ³	0,03	0,03	0,05-тен аз
	көміртегі оксиді	ШРК е.ж.б.р. - 5,0 мг/м ³ ШРК о.т. - 3,0 мг/м ³	1,75	1,75	3,0-тен аз
	азот диоксиді	ШРК е.ж.б.р. - 0,2 мг/м ³ ШРК о.т. - 0,04 мг/м ³	0,02	0,02	0,04-тен аз
	күйе	ШРК е.ж.б.р. - 0,15 мг/м ³ ШРК о.т. - 0,05 мг/м ³	0,004	0,004	0,05-тен аз
	озон	ШРК е.ж.б.р. - 0,16 мг/м ³ ШРК о.т. - 0,03 мг/м ³	0,013	0,013	0,03-тен аз
	алкандар C12-C19	ШРК е.ж.б.р. - 1,0 мг/м ³	0,64	0,64	1,0-тен аз
Белкөл кенті					
	өлшенген	ШРК е.ж.б.р. - 0,5 мг/м ³	0,006	0,006	0,15-тен аз

"Серпін LTD" ЖШС-нің өндірістік объектілері	бөлшектер (шан)	ШРК о.т. - 0,15 мг/м3			
	күкірт диоксиді	ШРК е.ж.б.р. - 0,5 мг/м3 ШРК о.т. - 0,05 мг/м3	0,03	0,03	0,05-тен аз
	көміртегі оксиді	ШРК е.ж.б.р. - 5,0 мг/м3 ШРК о.т. - 3,0 мг/м3	2,05	2,05	3,0-тен аз
	азот диоксиді	ШРК е.ж.б.р. - 0,2 мг/м3 ШРК о.т. - 0,04 мг/м3	0,01	0,01	0,04-тен аз
	күйе	ШРК е.ж.б.р. - 0,15 мг/м3 ШРК о.т. - 0,05 мг/м3	0,008	0,008	0,05-тен аз
	озон	ШРК е.ж.б.р. - 0,16 мг/м3 ШРК о.т. - 0,03 мг/м3	0,0075	0,0075	0,03-тен аз
	алкандар C12-C19	ШРК е.ж.б.р. - 1,0 мг/м3	0,091	0,091	1,0-тен аз

Тасбөгет кенті

модульдік биологиялық тазарту станциясы	өлшенген бөлшектер (шан)	ШРК е.ж.б.р. - 0,5 мг/м3 ШРК о.т. - 0,15 мг/м3	0,003	0,003	0,15-тен аз
	күкірт диоксиді	ШРК е.ж.б.р. - 0,5 мг/м3 ШРК о.т. - 0,05 мг/м3	0,02	0,02	0,05-тен аз
	көміртегі оксиді	ШРК е.ж.б.р. - 5,0 мг/м3 ШРК о.т. - 3,0 мг/м3	2,0	2,0	3,0 -тен аз
	азот диоксиді	ШРК е.ж.б.р. - 0,2 мг/м3 ШРК о.т. - 0,04 мг/м3	0,035	0,035	0,04-тен аз
	күйе	ШРК е.ж.б.р. - 0,15 мг/м3 ШРК о.т. - 0,05 мг/м3	0,013	0,013	0,05-тен аз
	озон	ШРК е.ж.б.р. - 0,16 мг/м3 ШРК о.т. - 0,03 мг/м3	0,06	0,06	0,03-тен аз

		алкандар C12-C19	ШРК е.ж.б.р. - 1,0 мг/м3	0,086	0,086	1,0-тен аз
Арал ауданы						
	Арал қаласы	өлшенген бөлшектер (шаң)	ШРК е.ж.б.р. - 0,5 мг/м3	0,0115	0,0115	0,15-тен аз
	Жақсықылыш кенті		ШРК о.т. 0,15 мг/м3	- 0,0095	0,0095	0,15-тен аз
	Арал қаласы	күкірт диоксиді	ШРК е.ж.б.р. - 0,5 мг/м3	0,47	0,05	0,05-тен аз
	Жақсықылыш кенті		ШРК о.т. 0,05 мг/м3	- 0,01	0,01	0,05-тен аз
	Арал қаласы	көміртек оксиді	ШРК е.ж.б.р. - 5,0 мг/м3	4,07	3,0	3,0-тен аз
	Жақсықылыш кенті		ШРК о.т. 3,0 мг/м3	- 1,55	1,55	3,0-тен аз
	Арал қаласы	азот диоксиді	ШРК е.ж.б.р. - 0,2 мг/м3	0,2	0,04	0,04-тен аз
	Жақсықылыш кенті		ШРК о.т. 0,04 мг/м3	- 0,005	0,005	0,04-тен аз
	Жақсықылыш кенті	күйе	ШРК е.ж.б.р. - 0,15 мг/м3 ШРК о.т. 0,05 мг/м3	0,007	0,005	0,005-тен аз
	Арал қаласы	озон	ШРК е.ж.б.р. - 0,16 мг/м3	0,13	0,03	0,03-тен аз
	Жақсықылыш кенті		ШРК о.т. 0,03 мг/м3	- 0,08	0,03	0,03-тен аз
	Жақсықылыш кенті	алкандар C12-C19	ШРК е.ж.б.р. - 1,0 мг/м3	0,8915	0,8915	1,0-тен аз
Қазалы ауданы						
		өлшенген бөлшектер (шаң)	ШРК е.ж.б.р. - 0,5 мг/м3	0,008	0,008	0,15-тен аз
			ШРК о.т. 0,15 мг/м3			
		күкірт диоксиді	ШРК е.ж.б.р. - 0,5 мг/м3	0,48	0,48	0,05
			ШРК о.т. 0,05 мг/м3			
		көміртек оксиді	ШРК е.ж.б.р. - 5,0 мг/м3	3,97	3,0	3,0-тен аз
			ШРК о.т. 3,0 мг/м3			
		азот диоксиді	ШРК е.ж.б.р. - 0,2 мг/м3	0,2	0,2	0,04
			ШРК о.т. 0,04 мг/м3			
		озон	ШРК е.ж.б.р. - 0,16 мг/м3	0,09	0,03	0,03-тен аз

	Әйтеке би кенті		ШРК о.т. - 0,03 мг/м3			
Қармақшы ауданы						
	Ақай ауылдық округі	өлшенген бөлшектер (шаң)	ШРК е.ж.б.р. - 0,5 мг/м3 ШРК о.т. - 0,15 мг/м3	0,07 0,004	0,07 0,004	0,15-тен аз 0,15-тен аз
	Төретам кенті					
	Ақай ауылдық округі	күкірт диоксиді	ШРК е.ж.б.р. - 0,5 мг/м3 ШРК о.т. - 0,05 мг/м3	0,33 0,06	0,33 0,05	0,05 0,05-тен аз
	Төретам кенті					
	Ақай ауылдық округі	көміртек оксиді	ШРК е.ж.б.р. - 5,0 мг/м3 ШРК о.т. - 3,0 мг/м3	3,48 3,16	3,0 3,0	3,0-тен аз 3,0-тен аз
	Төретам кенті					
	Ақай ауылдық округі	азот диоксиді	ШРК е.ж.б.р. - 0,2 мг/м3 ШРК о.т. - 0,04 мг/м3	0,2 0,2	0,04 0,04	0,04-тен аз 0,04-тен аз
	Төретам кенті					
	Ақай ауылдық округі	күйе	ШРК е.ж.б.р. - 0,15 мг/м3 ШРК о.т. - 0,05 мг/м3	0,0055 0,003	0,0055 0,003	0,05-тен аз 0,05-тен аз
	Төретам кенті					
	Төретам кенті	озон	ШРК е.ж.б.р. - 0,16 мг/м3 ШРК о.т. - 0,03 мг/м3	0,03	0,03	0,03-тен аз
	Ақай ауылдық округі	алкандар C12-C19	ШРК е.ж.б.р. - 1,0 мг/м3	0,0855	0,0855	1,0-тен аз
	Төретам кенті			0,086	0,086	1,0-тен аз
Жалағаш ауданы						
	Жалағаш кенті	өлшенген бөлшектер (шаң)	ШРК е.ж.б.р. - 0,5 мг/м3 ШРК о.т. - 0,15 мг/м3	0,023	0,023	0,15
		күкірт диоксиді	ШРК е.ж.б.р. - 0,5 мг/м3 ШРК о.т. - 0,05 мг/м3	0,021	0,021	0,05
		көміртегі оксиді	ШРК е.ж.б.р. - 5,0 мг/м3 ШРК о.т. - 3,0 мг/м3	2,98	2,98	3,0
		азот диоксиді	ШРК е.ж.б.р. - 0,2 мг/м3 ШРК о.т. - 0,04 мг/м3	0,023	0,023	0,04

		күйе	ШРК е.ж.б.р. - 0,15 мг/м3 ШРК о.т. - 0,05 мг/м3	0,02	0,02	0,05
Сырдария ауданы						
	Тереңөзек кенті	өлшенген бөлшектер (шаң)	ШРК е.ж.б.р. - 0,5 мг/м3 ШРК о.т. - 0,15 мг/м3	0,6	0,5	0,15
		күкірт диоксиді	ШРК е.ж.б.р. - 0,5 мг/м3 ШРК о.т. - 0,05 мг/м3	0,4	0,4	0,05
		көміртегі оксиді	ШРК е.ж.б.р. - 5,0 мг/м3 ШРК о.т. - 3,0 мг/м3	3,68	3,0	3,0
		азот диоксиді	ШРК е.ж.б.р. - 0,2 мг/м3 ШРК о.т. - 0,04 мг/м3	0,23	0,2	0,04
		күйе	ШРК е.ж.б.р. - 0,15 мг/м3 ШРК о.т. - 0,05 мг/м3	0,145	0,145	0,05
Шиелі ауданы						
	Шиелі кенті	өлшенген бөлшектер (шаң)	ШРК е.ж.б.р. - 0,5 мг/м3 ШРК о.т. - 0,15 мг/м3	0,011	0,011	0,15-тен аз
	Қодаманов ауылдық округі	өлшенген бөлшектер (шаң)	ШРК е.ж.б.р. - 0,5 мг/м3 ШРК о.т. - 0,15 мг/м3	0,0065	0,0065	0,15-тен аз
	Шиелі кенті	күкірт диоксиді	ШРК е.ж.б.р. - 0,5 мг/м3 ШРК о.т. - 0,05 мг/м3	0,07	0,05	0,05-тен аз
	Қодаманов ауылдық округі	күкірт диоксиді	ШРК е.ж.б.р. - 0,5 мг/м3 ШРК о.т. - 0,05 мг/м3	0,025	0,025	0,05-тен аз
	Шиелі кенті	көміртек оксиді	ШРК е.ж.б.р. - 5,0 мг/м3 ШРК о.т.-3,0 мг/м3	2,95	2,95	3,0-тен аз
	Қодаманов ауылдық округі	көміртек оксиді	ШРК е.ж.б.р. - 5,0 мг/м3 ШРК о.т.-3,0 мг/м3	1,9	1,9	3,0-тен аз
	Шиелі кенті	азот диоксиді	ШРК е.ж.б.р. - 0,2 мг/м3 ШРК о.т. - 0,04 мг/м3	0,2	0,02	0,04
	Қодаманов ауылдық округі	азот диоксиді	ШРК е.ж.б.р. - 0,2 мг/м3 ШРК о.т. - 0,04 мг/м3	0,03	0,03	0,04-тен аз
	Қодаманов ауылдық округі	күйе	ШРК е.ж.б.р. - 0,15 мг/м3 ШРК о.т. - 0,05 мг/м3	0,008	0,008	0,05-тен аз
	Шиелі кенті		ШРК е.ж.б.р. - 0,16 мг/м3	0,08	0,08	0,03

	Қодаманов ауылдық округі	озон	ШРК о.т. - 0,03 мг/м ³	0,05	0,05	0,03
	Қодаманов ауылдық округі	алкандар С12-С19	ШРК е.ж.б.р. - 1,0 мг/м ³	0,086	0,086	1,0-тен аз
Жаңақорған ауданы						
	Байкенже ауылдық округі	өлшенген бөлшектер (шаң)	ШРК е.ж.б.р. - 0,5 мг/м ³ ШРК о.т. - 0,15 мг/м ³	0,004	0,004	0,15-тен аз
		күкірт диоксиді	ШРК е.ж.б.р. - 0,5 мг/м ³ ШРК о.т. - 0,05 мг/м ³	0,02	0,02	0,05-тен аз
		көміртек оксиді	ШРК е.ж.б.р. - 5,0 мг/м ³ ШРК о.т. - 3,0 мг/м ³	1,7	1,7	3,0-тен аз
		азот диоксиді	ШРК е.ж.б.р. - 0,2 мг/м ³ ШРК о.т. - 0,04 мг/м ³	0,02	0,02	0,04-тен аз
		күйе	ШРК е.ж.б.р. - 0,15 мг/м ³ ШРК о.т.-0,05 мг/м ³	0,003	0,003	0,05-тен аз
		озон	ШРК е.ж.б.р. - 0,16 мг/м ³ ШРК о.т. - 0,03 мг/м ³	0,055	0,03	0,03-тен аз
		алкандар С12-С19	ШРК е.ж.б.р. - 1,0 мг/м ³	0,075	0,075	1,0-тен аз

Қызылорда облыстық мәслихатының
2024 жылғы " 29 " наурыздағы
№ 88 шешіміне 1-қосымша

Жер үсті суларының сапасы

№	Зерттеу нысаны	Анықталатын зат	Гигиеналық нормативтер НҚ	Нысаналы көрсеткіштер		
				Бастапқы мәндер	2024 – 2025 ж.ж.	2026 – 2027 ж.ж.
Жер үсті суы						
	Сарысу өзені		1000	432	432	432
	Жаңадария каналы		1000	434	434	426
	Қараөзек арнасы	күрғақ қалдық, мг/дм ³	1000	432	432	440

	Сырдария өзені		1000	672	672	587
	Сарысу өзені	кальций, мг/дм ³	3,5	66	60	56
	Жаңадария каналы		3,5	62,3	55	50
	Қараөзек арнасы		3,5	67,3	55	50
	Сырдария өзені		3,5	23	20	15
	Сарысу өзені	магний, мг/дм ³	20	29,1	20	15
	Жаңадария каналы		20	27,4	20	15
	Қараөзек арнасы		20	29,1	20	15
	Сырдария өзені		20	27,4	20	15
	Сарысу өзені	гидрокарбонаттар, мг/дм ³	-	159,5	150	150
	Жаңадария каналы		-	170,2	170	170
	Қараөзек арнасы		-	159,5	150	150
	Сырдария өзені		-	82,3	82	82
	Сарысу өзені	сульфаттар, мг/дм ³	500	102,4	102,4	102,4
	Жаңадария каналы		500	117,3	117,3	115,36
	Қараөзек арнасы		500	102,4	102,4	102,91
	Сырдария өзені		500	114,8	114,8	100
	Сарысу өзені	хлоридтер, мг/дм ³	350	52	52	52
	Жаңадария каналы		350	57,3	57,3	57,3
	Қараөзек арнасы		350	52	52	51,7
	Сырдария өзені		350	55,4	55,4	48,8
	Сарысу өзені	амонийлі азот, мг/дм ³	2	0,09	0,09	0,09
	Жаңадария каналы		2	0,38	0,38	0,38
	Қараөзек арнасы		2	0,09	0,09	0,08
	Сырдария өзені		2	1,14	1,14	1,0
	Сарысу өзені		3,3	0,018	0,018	0,018

	Жаңадария каналы	нитриттер, мг/дм ³	3,3	0,015	0,015	0,015
	Қараөзек арнасы		3,3	0,018	0,018	0,016
	Сырдария өзені		3,3	0,47	0,47	0,40
	Сарысу өзені	нитраттар, мг/дм ³	45	1,63	1,63	1,63
	Жаңадария каналы		45	11,38	11,38	11,61
	Қараөзек арнасы		45	1,63	1,63	1,735
	Сырдария өзені		45	4,72	4,72	4,395
	Сарысу өзені	темір, мг/дм ³	0,3	<0,04	<0,04	<0,04
	Жаңадария каналы		0,3	<0,04	<0,04	<0,04
	Қараөзек арнасы		0,3	<0,04	<0,04	<0,04
	Сырдария өзені		0,3	<0,04	<0,04	<0,04

Қызылорда облыстық мәслихатының
2024 жылғы " 29 " наурыздағы
№ 88 шешіміне 2-қосымша

Жер асты суларының сапасы

№	Зерттеу нысаны	Анықталатын зат	Нысаналы көрсеткіштер		
			Бастапқы мәндер	2024 - 2025 ж.ж.	2026 - 2027 ж.ж.
Жер асты сулары					
	Қызылорда қаласы, Қызылжарма ауылдық округі, биологиялық тазарту станциясының сүзгілеу алаңдары	күрғақ калдық, мг/дм ³	442	442	442
	Қызылорда қаласы, Титов қыстағы, биологиялық тазарту станциясы		417	417	417
	Қызылорда қаласы, Тасбөгет кенті, модульдік		664		664

	биологиялық тазарту станциясы		664	
	Қазалы ауданы, Әйтеке би кенті	427	427	427
	Қармақшы ауданы, Ақай ауылдық округі	472	472	472
	Арал ауданы, Арал қаласы	414	414	414
	Қармақшы ауданы, Төретам кенті	407	407	407
	Шиелі ауданы, Шиелі кенті	414	414	414
	Қызылорда қаласы, Қызылжарма ауылдық округі, биологиялық тазарту станциясының сүзгілеу алаңдары	64	64	64
	Қызылорда қаласы, Титов қыстағы, биологиялық тазарту станциясы	62	62	62
	Қызылорда қаласы, Тасбөгет кенті, модульдік биологиялық тазарту станциясы	25	25	25
	Қазалы ауданы, Әйтеке би кенті	4302	4302	4302
	Қармақшы ауданы, Ақай ауылдық округі	45,2	45,2	45,2
	Арал ауданы, Арал қаласы	63,4	63,4	63,4
	Қармақшы ауданы, Төретам кенті	62,8	62,8	62,8
	Шиелі ауданы, Шиелі кенті	78	78	78

кальций, мг/дм³

Қызылорда қаласы, Қызылжарма ауылдық округі, биологиялық тазарту станциясының сүзгілеу алаңдары	магний, мг/дм ³	27,3	27,3	27,3
Қызылорда қаласы, Титов қыстағы, биологиялық тазарту станциясы		31,4	31,4	31,4
Қызылорда қаласы, Тасбөгет кенті, модульдік биологиялық тазарту станциясы		28,3	28,3	28,3
Қазалы ауданы, Әйтеке би кенті		24,2	24,2	24,2
Қармақшы ауданы, Ақай ауылдық округі		21,2	21,2	21,2
Арал ауданы, Арал қаласы		24,2	24,2	24,2
Қармақшы ауданы, Төретам кенті		23,4	23,4	23,4
Шиелі ауданы, Шиелі кенті		30,2	30,2	30,2
Қызылорда қаласы, Қызылжарма ауылдық округі, биологиялық тазарту станциясының сүзгілеу алаңдары		154,2	154,2	154,2
Қызылорда қаласы, Титов қыстағы, биологиялық тазарту станциясы	143,3	143,3	143,3	
Қызылорда қаласы,				

	Тасбөгет кенті, модульдік биологиялық тазарту станциясы	гидрокарбонаттар, мг/дм ³	87,2	87,2	87,2
	Қазалы ауданы, Әйтеке би кенті		172,2	172,2	172,2
	Қармақшы ауданы, Ақай ауылдық округі		171,3	171,3	171,3
	Арал ауданы, Арал қаласы		173,4	173,4	173,4
	Қармақшы ауданы, Төретама кенті		177,3	177,3	177,3
	Шиелі ауданы, Шиелі кенті		27,3	27,3	27,3
	Қызылорда қаласы, Қызылжарма ауылдық округі, биологиялық тазарту станциясының сүзгілеу алаңдары		98,1	98,1	98,1
	Қызылорда қаласы, Титов қыстағы, биологиялық тазарту станциясы		87,2	87,2	87,2
	Қызылорда қаласы, Тасбөгет кенті, модульдік биологиялық тазарту станциясы	сульфаттар, мг/дм ³	117,3	117,3	117,3
	Қазалы ауданы, Әйтеке би кенті		98,2	98,2	98,2
	Қармақшы ауданы, Ақай ауылдық округі		98,4	98,4	98,4
	Арал ауданы, Арал қаласы		96,3	96,3	96,3
	Қармақшы ауданы, Төретама кенті		101,2	101,2	101,2

	Шиелі ауданы, Шиелі кенті		117,1	117,1	117,1
	Қызылорда қаласы, Қызылжарма ауылдық округі, биологиялық тазарту станциясының сүзгілеу алаңдары	хлоридтер, мг/дм ³	47,5	47,5	47,5
	Қызылорда қаласы, Титов қыстағы, биологиялық тазарту станциясы		57,4	57,4	57,4
	Қызылорда қаласы, Тасбөгет кенті, модульдік биологиялық тазарту станциясы		57,3	57,3	57,3
	Қазалы ауданы, Әйтеке би кенті		50,7	50,7	50,7
	Қармақшы ауданы, Ақай ауылдық округі		51,7	51,7	51,7
	Арал ауданы, Арал қаласы		50,4	50,4	50,4
	Қармақшы ауданы, Төретам кенті		52,7	52,7	52,7
	Шиелі ауданы, Шиелі кенті		57,3	57,3	57,3
	Қызылорда қаласы, Қызылжарма ауылдық округі, биологиялық тазарту станциясының сүзгілеу алаңдары		0,07	0,07	0,07
	Қызылорда қаласы, Титов қыстағы, биологиялық тазарту станциясы		0,11	0,11	0,11

Қызылорда қаласы, Тасбөгет кенті, модульдік биологиялық тазарту станциясы	амонийлі Азот, мг/дм3	0,47	0,47	0,47
Қазалы ауданы, Әйтеке би кенті		0,07	0,07	0,07
Қармақшы ауданы, Ақай ауылдық округі		0,04	0,04	0,04
Арал ауданы, Арал қаласы		0,03	0,03	0,03
Қармақшы ауданы, Төретам кенті		0,17	0,17	0,17
Шиелі ауданы, Шиелі кенті		0,087	0,087	0,087
Қызылорда қаласы, Қызылжарма ауылдық округі, биологиялық тазарту станциясының сүзгілеу алаңдары		нитриттер, мг/ дм3	0,014	0,014
Қызылорда қаласы, Титов қыстағы, биологиялық тазарту станциясы	0,037		0,037	0,037
Қызылорда қаласы, Тасбөгет кенті, модульдік биологиялық тазарту станциясы	0,53		0,53	0,53
Қазалы ауданы, Әйтеке би кенті	0,016		0,016	0,016
Қармақшы ауданы, Ақай ауылдық округі	0,014		0,014	0,014
Арал ауданы, Арал қаласы	0,012		0,012	0,012

	Қармақшы ауданы, Төретама кенті		0,021	0,021	0,021
	Шиелі ауданы, Шиелі кенті		0,16	0,16	0,16
	Қызылорда қаласы, Қызылжарма ауылдық округі, биологиялық тазарту станциясының сүзгілеу алаңдары	нитраттар, мг/дм ³	1,48	1,48	1,48
	Қызылорда қаласы, Титов қыстағы, биологиялық тазарту станциясы		1,83	1,83	1,83
	Қызылорда қаласы, Тасбөгет кенті, модульдік биологиялық тазарту станциясы		4,57	4,57	4,57
	Қазалы ауданы, Әйтеке би кенті		1,47	1,47	1,47
	Қармақшы ауданы, Ақай ауылдық округі		1,52	1,52	1,52
	Арал ауданы, Арал қаласы		1,47	1,47	1,47
	Қармақшы ауданы, Төретама кенті		1,73	1,73	1,73
	Шиелі ауданы, Шиелі кенті		10,7	10,7	10,7
	Қызылорда қаласы, Қызылжарма ауылдық округі, биологиялық тазарту станциясының сүзгілеу алаңдары		<0,04	<0,04	<0,04
	Қызылорда қаласы, Титов қыстағы,				

	биологиялық тазарту станциясы	темір, мг/дм ³	<0,04	<0,04	<0,04
	Қызылорда қаласы, Тасбөгет кенті, модульдік биологиялық тазарту станциясы		<0,04	<0,04	<0,04
	Қазалы ауданы, Әйтеке би кенті		<0,04	<0,04	<0,04
	Қармақшы ауданы, Ақай ауылдық округі		<0,04	<0,04	<0,04
	Арал ауданы, Арал қаласы		<0,04	<0,04	<0,04
	Қармақшы ауданы, Төретам кенті		<0,04	<0,04	<0,04
	Шиелі ауданы, Шиелі кенті		<0,04	<0,04	<0,04

Қызылорда облыстық мәслихатының
2024 жылғы " 29 " наурыздағы
№ 88 шешіміне 3-қосымша

Жер және топырақ сапасы

№	Зерттеу нысаны	Анықталатын зат	Нысаналы көрсеткіштер		
			Бастапқы мәндер	2024 – 2025 ж.ж.	2026 – 2027 ж.ж.
Топырақтың химиялық талдауының сапа критерийлері – ластаушы заттардың концентрациясы					
	Қызылорда қаласы, Титов қыстағы, биологиялық тазарту станциясы		0,4	0,4	0,45
	Қызылорда қаласы, Берденов көшесі 6		0,2	0,2	0,135
	Қызылорда қаласы, Қызылжарма ауылдық округі, биологиялық тазарту		0,2		0,35

	станциясының сүзгілеу алаңдары		0,2	
	Қызылорда қаласы, Тасбөгет кенті, модульдік биологиялық тазарту станциясы		0,72	0,7 0,7
	Арал ауданы, Арал қаласы, Бактыбай батыр көшесі 119	кадмий	0,27	0,27 0,255
	Қазалы ауданы, Әйтеке би кенті, Нұрмұхамедұлы көшесі 128		0,41	0,41 0,41
	Қармақшы ауданы, Ақай ауылы, Қорқыт Ата көшесі, 23А		0,43	0,43 0,42
	Қармақшы ауданы, Төретам кенті, Мұратбаев көшесі 51А		0,66	0,66 0,64
	Шиелі ауданы, Шиелі кенті, Есенов көшесі 8		0,21	0,21 0,185
	Қызылорда қаласы, ЖЭО-6 аумағындағы күл қалдықтары		0,29	0,29 0,10
	Қызылорда қаласы, тоған жинағыштары - сүзгілеу алаңдарына шығу жағы (бассейннің басталуы)		0,18	0,18 0,18
	Қызылорда қаласы, Титов қыстағы, биологиялық тазарту станциясы		17,2	17,2 17,2
	Қызылорда қаласы,		8,3	8,3 8,3

	Берденов көшесі 6			
	Қызылорда қаласы, Қызылжарма ауылдық округі, биологиялық тазарту станциясының сүзгілеу алаңдары	12,4	12,4	12,4
	Қызылорда қаласы, Тасбөгет кенті, модульдік биологиялық тазарту станциясы	9,41	9,41	9,41
	Арал ауданы, Арал қаласы, Бақтыбай батыр көшесі 119	1,7	1,7	1,7
	Қазалы ауданы, Әйтеке би кенті, Нұрмұхамедұлы көшесі 128	1,2	1,2	1,2
	Қармақшы ауданы, Ақай ауылы, Қорқыт Ата көшесі, 23А	1,5	1,5	1,5
	Қармақшы ауданы, Төретам кенті, Мұратбаев көшесі 51А	8,3	8,3	8,3
	Шиелі ауданы, Шиелі кенті, Есенов көшесі 8	9,04	9,04	9,04
	Қызылорда қаласы, ЖЭО-6 аумағындағы күл қалдықтары	5,45	5,45	5,45
	Қызылорда қаласы, тоған жинағыштары - сүзгілеу алаңдарына шығу жағы (бассейннің басталуы)	1,41	1,41	1,41

мыс

Қызылорда қаласы, Титов қыстағы, биологиялық тазарту станциясы		15,62	15,62	15,62
Қызылорда қаласы, Берденов көшесі 6		10,4	10,4	10,4
Қызылорда қаласы, Қызылжарма ауылдық округі, биологиялық тазарту станциясының сүзгілеу алаңдары		13,21	13,21	13,21
Қызылорда қаласы, Тасбөгет кенті, модульдік биологиялық тазарту станциясы		11,07	11,07	11,07
Арал ауданы, Арал қаласы, Бақтыбай батыр көшесі 119	қорғасын	0,73	0,73	0,73
Қазалы ауданы, Әйтеке би кенті, Нұрмұхамедұлы көшесі 128		0,83	0,83	0,83
Қармақшы ауданы, Ақай ауылы, Қорқыт Ата көшесі, 23А		0,45	0,45	0,45
Қармақшы ауданы, Төрегам кенті, Мұратбаев көшесі 51А		10,41	10,41	10,41
Шиелі ауданы, Шиелі кенті, Есенов көшесі 8		8,84	8,84	8,84
Қызылорда қаласы, ЖЭО-6 аумағындағы күл қалдықтары		58,55	58,55	30,96

Қызылорда қаласы, тоған жинағыштары - сүзгілеу алаңдарына шығу жағы (бассейннің басталуы)		20,7	20,7	16,6
Қызылорда қаласы, Титов қыстағы, биологиялық тазарту станциясы	хром	54,21	54,21	54,21
Қызылорда қаласы, Берденов көшесі 6		4,27	4,27	4,27
Қызылорда қаласы, Қызылжарма ауылдық округі, биологиялық тазарту станциясының сүзгілеу алаңдары		44,11	44,11	44,11
Қызылорда қаласы, Тасбөгет кенті, модульдік биологиялық тазарту станциясы		47,26	47,26	47,26
Арал ауданы, Арал қаласы, Бақтыбай батыр көшесі 119		1,42	1,42	1,42
Қазалы ауданы, Әйтеке би кенті, Нұрмұхамедұлы көшесі 128		1,23	1,23	1,23
Қармақшы ауданы, Ақай ауылы, Қорқыт Ата көшесі, 23А		1,07	1,07	1,07
Қармақшы ауданы, Төретам кенті, Мұратбаев көшесі 51А		11,08	11,08	11,08

	Шиелі ауданы, Шиелі кенті, Есенов көшесі 8		6,47	6,47	6,47
	Қызылорда қаласы, Титов қыстағы, биологиялық тазарту станциясы	мырыш	40,08	40,08	40,08
	Қызылорда қаласы, Берденов көшесі 6		21,43	21,43	21,43
	Қызылорда қаласы, Қызылжарма ауылдық округі, биологиялық тазарту станциясының сүзгілеу алаңдары		14,18	14,18	14,18
	Қызылорда қаласы, Тасбөгет кенті, модульдік биологиялық тазарту станциясы		9,42	9,42	9,42
	Арал ауданы, Арал қаласы, Бактыбай батыр көшесі 119		1,57	1,57	1,57
	Қазалы ауданы, Әйтеке би кенті, Нұрмұхамедұлы көшесі 128		2,07	2,07	2,07
	Қармақшы ауданы, Ақай ауылы, Қорқыт Ата көшесі, 23А		2,38	2,38	2,38
	Қармақшы ауданы, Төретам кенті, Мұратбаев көшесі 51А		9,27	9,27	9,27
	Шиелі ауданы, Шиелі кенті, Есенов көшесі 8		4,14	4,14	4,14
	Қызылорда қаласы, ЖЭО-6				

	аумағындағы күл қалдықтары		21,88	21,88	15,67
	Қызылорда қаласы, тоған жинағыштары - сүзгілеу алаңдарына шығу жағы (бассейннің басталуы)		5,81	5,81	5,28

Қызылорда облыстық мәслихатының
2024 жылғы " 29 " наурыздағы
№ 88 шешіміне 4-қосымша

Ағынды суларынан ластаушы заттардың төгілуі

№	Зерттеу нысаны	Анықталатын зат	НҚ бойынша гигиеналық нормативтер	Нысаналы көрсеткіштер		
				Бастапқы мәндер	2024 - 2025 ж.ж.	2026 - 2027 ж.ж.
Ағынды суларынан ластаушы заттардың төгілуі						
	Қызылорда қаласы, Титов кыстағы, биологиялық тазарту станциясы	күрғақ қалдық, мг/дм ³	1000	407	392,5	392,5
	Қызылорда қаласы, Тасбөгет кенті, модульдік биологиялық тазарту станциясы		1000	416	411	411
	Қызылорда қаласы, Қызылжарма ауылдық округі, биологиялық тазарту станциясының сүзгілеу алаңдары		1000	414	414	414
	Қызылорда қаласы, Титов кыстағы, биологиялық тазарту станциясы		3,5	27,2	15,0	3,5

Қызылорда қаласы, Тасбөгет кенті, модульдік биологиялық тазарту станциясы	кальций, мг/дм ³ *	3,5	37,6	35,9	3,5
Қызылорда қаласы, Қызылjarма ауылдық округі, биологиялық тазарту станциясының сүзгілеу алаңдары		3,5	51,3	44,95	3,5
Қызылорда қаласы, Титов кыстағы, биологиялық тазарту станциясы	магний, мг/дм ³ *	20	15,03	14,87	14,87
Қызылорда қаласы, Тасбөгет кенті, модульдік биологиялық тазарту станциясы		20	17,2	15,8	15,8
Қызылорда қаласы, Қызылjarма ауылдық округі, биологиялық тазарту станциясының сүзгілеу алаңдары		20	22,1	21,95	20
Қызылорда қаласы, Титов кыстағы, биологиялық тазарту станциясы		-	135,7	134,42	-
Қызылорда қаласы, Тасбөгет кенті,					

	модульдік биологиялық тазарту станциясы	гидрокарбонаттар, мг/дм ³	-	158,2	153,4	-
	Қызылорда қаласы, Қызылжарма ауылдық округі, биологиялық тазарту станциясының сүзгілеу алаңдары		-	134,2	131	-
	Қызылорда қаласы, Титов қыстағы, биологиялық тазарту станциясы		500	73,6	70,415	70,415
	Қызылорда қаласы, Тасбөгет кенті, модульдік биологиялық тазарту станциясы	сульфаттар, мг/дм ³	500	67,3	65,4	65,4
	Қызылорда қаласы, Қызылжарма ауылдық округі, биологиялық тазарту станциясының сүзгілеу алаңдары		500	79,3	76,25	76,25
	Қызылорда қаласы, Титов қыстағы, биологиялық тазарту станциясы		350	47,5	43,01	43,01
	Қызылорда қаласы, Тасбөгет кенті, модульдік биологиялық тазарту станциясы	хлоридтер, мг/дм ³	350	37,6	35,15	35,15

Қызылорда қаласы, Қызылжарма ауылдық округі, биологиялық тазарту станциясының сүзгілеу алаңдары		350	44,2	42,35	43,01
Қызылорда қаласы, Титов қыстағы, биологиялық тазарту станциясы	амонийлі Азот, мг/дм ³	2	0,074	0,074	0,074
Қызылорда қаласы, Тасбөгет кенті, модульдік биологиялық тазарту станциясы		2	0,18	0,18	0,18
Қызылорда қаласы, Қызылжарма ауылдық округі, биологиялық тазарту станциясының сүзгілеу алаңдары		2	0,19	0,19	0,19
Қызылорда қаласы, Титов қыстағы, биологиялық тазарту станциясы		3,3	0,037	0,037	0,037
Қызылорда қаласы, Тасбөгет кенті, модульдік биологиялық тазарту станциясы	нитриттер, мг /дм ³	3,3	0,078	0,078	0,078
Қызылорда қаласы, Қызылжарма ауылдық					

	округі, биологиялық тазарту станциясыны ң сүзгілеу аандары		3,3	0,027	0,027	0,027
	Қызылорда қаласы, Титов қыстағы, биологиялық тазарту станциясы	нитраттар, мг/ дм ³	45	1,73	1,73	1,73
	Қызылорда қаласы, Тасбөгет кенті, модульдік биологиялық тазарту станциясы		45	1,37	1,37	1,37
	Қызылорда қаласы, Қызылжарма ауылдық округі, биологиялық тазарту станциясыны ң сүзгілеу аандары		45	1,37	1,37	1,37
	Қызылорда қаласы, Титов қыстағы, биологиялық тазарту станциясы		0,3	<0,04	<0,04	<0,04
	Қызылорда қаласы, Тасбөгет кенті, модульдік биологиялық тазарту станциясы		0,3	<0,04	<0,04	<0,04
	Қызылорда қаласы, Қызылжарма ауылдық округі, биологиялық тазарту станциясыны		0,3	<0,04		<0,04

	ң сүзгілеу алаңдары	темір, мг/дм3			<0,04	
--	------------------------	------------------	--	--	-------	--

Жасыл желектерді көбейту.

Қызылорда облысының аумағында мемлекеттік орман қоры жерлерінің жалпы ауданы 7 млн.га құрайды, оның ішінде 3,8 млн.га орман алқаптары. Орман алқабының 83 % - негізгі орман құраушы сексеуіл екпелері алып жатыр.

№	Зерттеу нысаны	Нысаналы көрсеткіштер		
		2024 ж. мың га	2025 ж. мың га	2026 - 2027 ж.ж.
1	Орманды аумақты ұлғайту/кеңейту, оның ішінде 2 млрд. тұқымдар мен отырғызу өңірлері бөлінісінде нормативтік жерсінуді қамтамасыз ете отырып, ағаштар (Арал теңізінің құрғаған түбінде фитоорманмелиорациялық жұмыстар жүргізу), оның ішінде:	250,0	250,0	-
	Қазақстан Республикасы Экология және табиғи ресурстар министрлігі Орман шаруашылығы және жануарлар дүниесі комитетімен	150,0	150,0	-
	Қызылорда облысы әкімдігімен	100,0	100,0	-

Қысқарту деградациялар және жердің шөлейттенуі.

Зерттелетін аймақ үшін шөлейттену процестерінің теріс әсерін төмендету бойынша мынадай нысаналы көрсеткіштер айқындалды:

- жасанды су айдындары есебінен тыңайған қалдық жерлерді айналымға тарту және суармалы ауыл шаруашылығы алқаптарының ауданын ұлғайту жолымен ауыл шаруашылығы мақсатындағы жерлердің ауданын ұлғайту;

- гидромелиорациялық жұмыстар жүргізу арқылы топырақтың тұздылығын төмендету;

- топырақ және су үнемдеу технологияларын енгізу, минералды тыңайтқыштар енгізу арқылы құнарлылықты қалпына келтіру жолымен топырақтың дегумификациясын төмендету;

- бұталы өсімдіктерді отырғызу арқылы шөлді және шөлейт аймақтардағы топырақтың дефляциясын төмендету;

- мал жаюды аумақ бойынша тарату, малды жазғы және қысқы жайылымдарға айдауды қалпына келтіру, жабайы табиғаттан фитомелиорант өсімдіктерді фитомелиорациялау арқылы тозған жайылымдық жерлерді азайту;

- топырақты өңдеудің жаңа технологияларын және құрғақшылыққа төзімді жаңа сорттарды енгізу арқылы ауыл шаруашылығы дақылдарының өнімділігін орташа республикалық мәнге дейін арттыру;

- өнеркәсіптік кәсіпорындарда тазарту құрылыстарын салу және өнеркәсіптік қажеттіліктер үшін қайтарымды суларды пайдалану арқылы жер үсті және жер асты суларының су ресурстарын сақтау;

- ерекше қорғалатын табиғи аумақтардың, сауықтыру және рекреациялық мақсаттағы жер көлемін ұлғайту;

- жабайы жануарлар мен құстардың санын көбейту арқылы биоәртүрлілікті сақтау;

- мемлекеттік бюджеттен, табиғат пайдаланушылардың қаражатынан және басқа да көздерден қоршаған ортаны қорғауға арналған шығындарды ұлғайту;

- бақылаудың метеорологиялық желісін қалпына келтіру есебінен қоршаған ортаны, оның ішінде Экологиялық мониторинг жүйесін жетілдіру, сондай-ақ қоршаған орта компоненттерінің: ауаның, судың және топырақтың жай-күйіне тәуелсіз бақылауды (өнеркәсіптік емес кәсіпорындардың) күшейту;

- жылжымалы құмдарды ағаш-бұта өсімдіктерімен бекіту есебінен шаңды дауылмен тәулік санын азайту;

- өндірілген өнім бірлігіне стационарлық көздерден атмосфераға ластаушы заттардың жалпы шығарындыларын азайту;

- ауыл шаруашылығы алқаптарының табиғи-ресурстық әлеуетін қалпына келтіру, инфрақұрылымды дамыту (сумен жабдықтау, газдандыру және т.б.), жұмыс орындарын құру жолымен шөлейттену процестеріне қолайсыз әсер ететін адамдар санын азайту;

- әртүрлі аурулардың алдын алу және халықты сауықтыру, халықтың білікті медициналық көмекке қол жеткізуі, адамдарды экологиялық және экономикалық

тұрғыдан неғұрлым қолайлы аудандарға көшіру бойынша түрлі медициналық-әлеуметтік бағдарламаларды әзірлеу арқылы шөлейттену процестерінің теріс әсерінің нәтижесінде адамдардың денсаулығы үшін тәуекелдерді азайту.

Коммуналдық қалдықтар.

Облыс бойынша қалдықтарды сұрыптау, жинау, қайта өңдеу және кәдеге жарату саласында 18-ден астам кәсіпкерлік субъектілері жұмыс істейді.

2024 жылдың қорытындысымен облыс бойынша жинақталған 166 000 тонна қатты тұрмыстық қалдықтардың 45 700 тоннасы қайта өңделді. Пайыздық үлес 27,5% құрады.

Облыс бойынша барлығы 15 мыңнан астам контейнер орнатылды, оның ішінде 3 мыңнан астамы бөлек жинауға арналған.

Сондай-ақ, облыс бойынша құрамында сынап бар шамдарға арналған 874 арнайы контейнер жұмыс істейді (Арал ауданы - 200, Қазалы ауданы - 130, Қармақшы ауданы - 135, Жалағаш ауданы - 70, Сырдария ауданы - 35, Шиелі ауданы - 100, Жаңақорған ауданы - 50, Қызылорда қаласы - 154).

№	Нысаналы көрсеткіштер	Өлшем	2024 ж.	2025 ж.	2026 – 2027 ж.ж.
1	ҚТҚ өңдеу және кәдеге жарату үлесі	% (пайда болу көлемінен)	30,1	33,6	-
2	Қалдықтарды бөлек жинауға арналған контейнерлерді сатып алу және орнату (құрғақ және дымқыл)	бірлік	570	570	570
3	Полигондарды экологиялық және санитарлық талаптарға сәйкес келтіру	%	5,51	5,51	6,20
4	Тұрмыстық қатты қалдықтардың қайталама шикізатын қабылдау пунктерін құру	бірлік	1	2	3

Қысқарту шығарындылар жылыжай газдар.

Зерттелетін аймақ үшін парниктік газдарды азайту бойынша келесі мақсатты көрсеткіштер анықталды:

- есепті кезеңдегі парниктік газдар шығарындылары мен сіңірулерін түгендеуді жүргізу тиісті кезеңдегі парниктік газдар шығарындылары мен сіңірулерінің нақты

көлемін анықтау үшін қажетті деректерді жинау, өңдеу, сақтау және талдау жөніндегі іс-шараларды білдіреді;

- парниктік газдар шығарындыларының көздерін, шығарындылар санын, сондай-ақ шығарындыларды азайту немесе парниктік газдарды сіңіруді ұлғайту санын есепке алуды жүргізу;

- елді мекендерді газдандыру,

- жаңартылатын энергия көздерін дамыту;

- күн энергиясын түрлендіру үшін күн электр станцияларын дамыту;

- орманмен қамтылған аумақты ұлғайту/кеңейту, оның ішінде тұқымдар мен отырғызу өңірлері бөлінісінде нормативтік жерсінуді қамтамасыз ете отырып, 2 млрд. ағаш отырғызу.

Мәқсатты көрсеткіштер сапа қоршаған қоршаған орта үшін әсіресе қорғалатын табиғи аумақтар:

- қорғалатын аумақтарды күзету және ұлғайту

- орман өрттерінің алдын алу бойынша оқу-практикалық сабақтар өткізу;

- "Парктер маршы" табиғат қорғау акцияларын өткізу;

- биотехникалық жұмыстар жүргізу, құстардың, жануарлардың көші-қонына мониторинг жүргізу;

- флораны зерттеу, өсімдіктердің жаңа түрлерін анықтау, ғылыми зерттеулер жүргізу;

- халық арасында экологиялық-ағарту қызметін жүргізу.

Аббревиатуралардың толық жазылуы:

ПӘК - пайдалы әсер коэффициенті;

НҚ - нормативтік құжат;

ШРК - шектік рұқсат етілген көрсеткіш;

е.ж.б.р. - ең жоғарғы бір реттік;

о.т. - орташа тәуліктік;

АҚ - акционерлік қоғам;

ЖШС – жауапкершілігі шектеулі серіктестігі;

ҚТҚ- қатты тұрмыстық қалдықтар;

МБТС - модульдық биологиялық тазарту станциясы;

ЗШҚД - заттың шамамен қауіпсіз деңгейі;

ЖЭО - жылу электр орталығы;

дБА - акустикалық децибел;

мг - миллиграмм;

мЗ - текше метр;

дмЗ - текше дециметр;

млн. - миллион;

га - гектар;

% - пайыз.

© 2012. Қазақстан Республикасы Әділет министрлігінің «Қазақстан Республикасының Заңнама және құқықтық ақпарат институты» ШЖҚ РМК